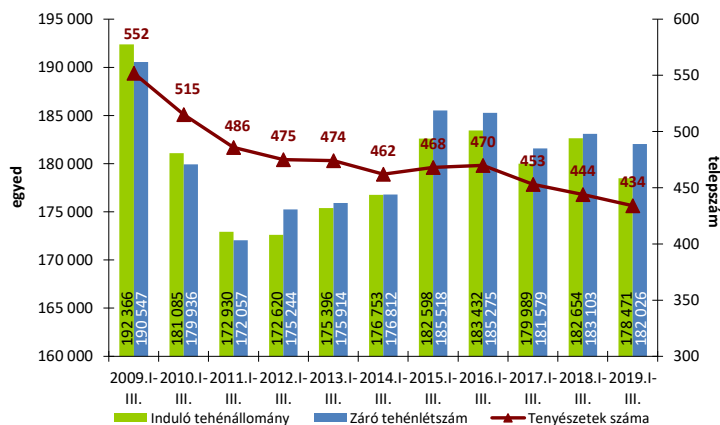
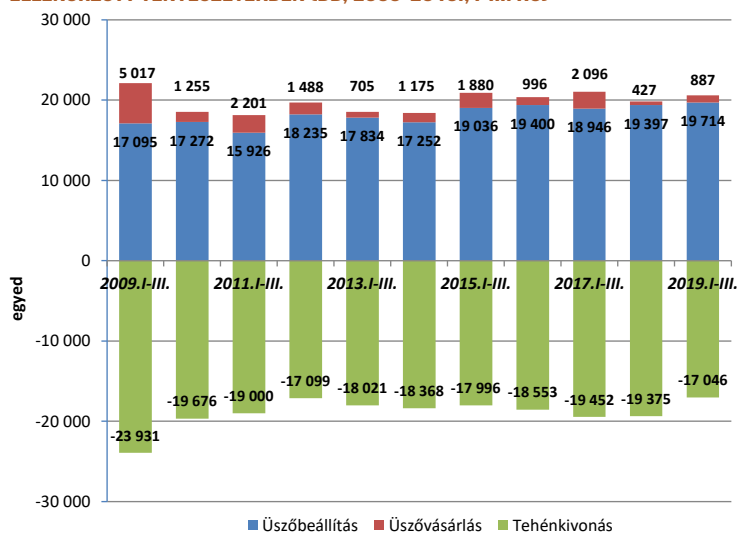

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

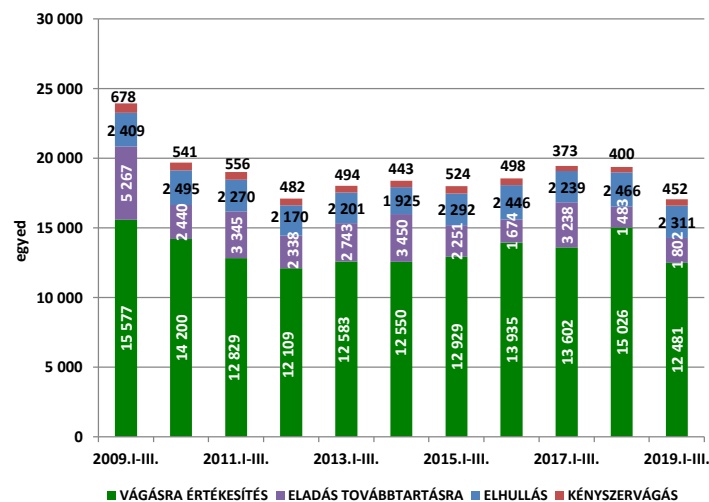
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2009-2019. I-III. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-III. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2009-2019., I-III. HÓ)

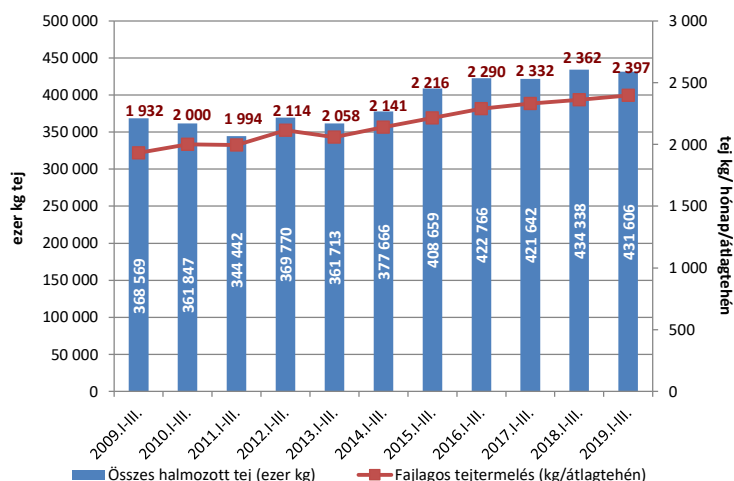

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek száma 2019 márciusában eggyel (-0,23%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 12-vel kevesebb (-2,3%), mint tavaly márciusban. 2019. március végén 1.077-tel kevesebb (-0,6%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 21,4%-kal (-118) kisebbedett, de 2009 márciusa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 8,5 ezer egyeddel (-4,5%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 345-ről 419-re nőtt.

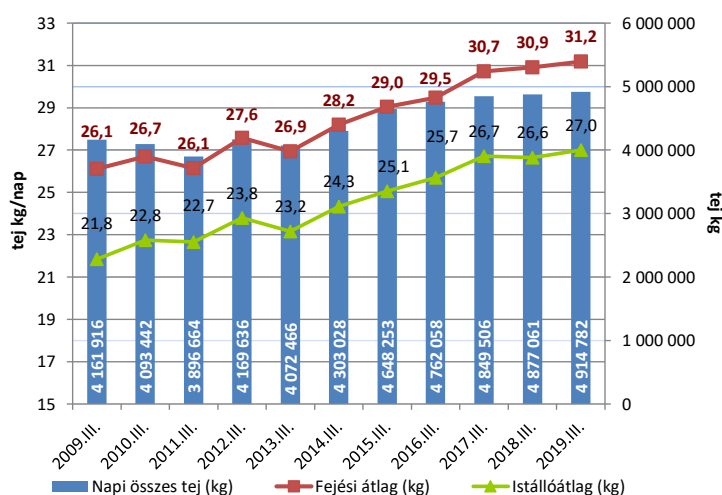
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehen; -2,5%), de az állomány 2019 első három hónapjában jelentősen bővült (+3.555 egyed; +2,0%). Ennek elsődleges oka, hogy 2019 negyedévében a tehénkivonások száma jelentősen csökkent (-2.329 egyed; -12,0%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, de az üszövásárlások száma is megduplázódott (+460 egyed, +107,7%) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma is enyhén nőtt (+317 egyed; +1,6%). Így összességében az állománypótlás mértéke már jelentősen meghaladta a kivonásokét.

2019 első három hónapjában az állományból kivont tehenek 73,2%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 12.481 volt), ami az átlagnál picit magasabb aránynak számít. A tehénkivonások 2,7%-áért (452 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,6%-a (2.311 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (10,6%, 1.802 egyed). 2019 első három havában az induló tehénállomány 7,0%-át selejtezték, 0,3%-át kényszervágták, 1,3%-a elhullott, 1,0%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 9,6%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest nagyon alacsony aránynak tekinthető.

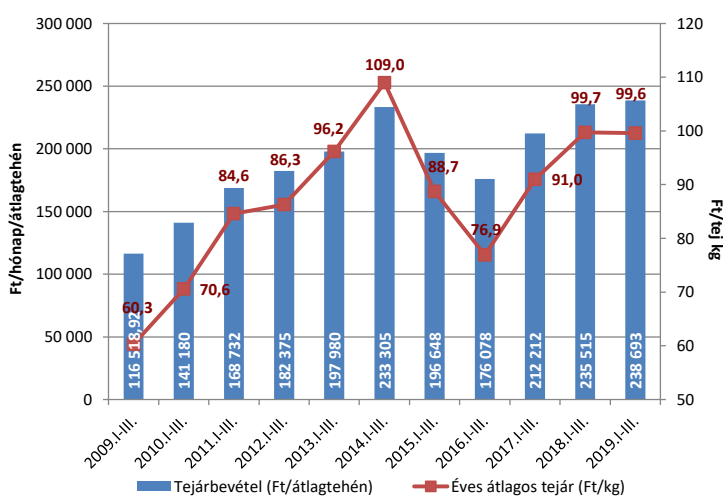
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2009-2019. I-III. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. III. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. I-III. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első három havában 2,7 millió kg-mal (-0,63%) csökkent 2018 első három havához képest, valamivel több mint 431,5 millió kg volt, aminek oka a tehenállomány zsugorodása volt, mert az első negyedévi fajlagos tejtermelés 2.397 kg-ra nőtt (+35 kg; +1,5%). 2009 és 2019 első három hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 24,1%-os (!) volt (+465 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 63 millió kg-mal (+17,1%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt.

2019 márciusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év márciusi termeléséhez viszonyítva enyhén nőtt (+37,7 ezer kg, +0,8%). 2018. március havához képest mind az istállóátlag (+0,36 kg, +1,4%), mind a fejési átlag nőtt (+0,28 kg, +0,9%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 752,9 ezer kg-mal nőtt (+18,1%), a fejési és istállóátlag 5,07, ill. 5,16 kg-mal lett több (+19,4%, ill. +23,6%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első negyedévében 238,7 ezer Ft volt átlagosan, 1,3%-kal nőtt 2019 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első három havi tejárbevételének felel meg, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés növekedése volt 2018 első negyedévéhez képest (a tejár gyakorlatilag stagnált). 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel több mint megkétszereződött, összesen 104,9%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 24,1%-os és a tej árának 65,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2018 szeptemberétől emelkedésnek indult, és elérve a 100 Ft/literes szintet az elmúlt 3 hónapban gyakorlatilag stagnált. A nyerstej kiviteli ára jelenleg kismértékben ismét meghaladja a termelői árat, és az EU tejfelvásárlási árai is gyakorlatilag stagnálnak. A globális tejtermékekárak esetében termékkategóriáktól függően továbbra is változó irányú ármozgások figyelhetők meg, de jelentős árváltozások többnyire nincsenek.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem